

Dit document is normatief vanaf 1 september 2019. Na de publicatiedatum (29 mei 2019) geldt een overgangstermijn van 3 maanden.

NORMATIEVE AUDITDAGENTABEL VOOR BEOORDELINGEN INZAKE DE CO₂-PRESTATIELADDER

BEPALING ONDERZOEKSOMVANG VOOR BEOORDELINGEN INZAKE DE CO₂-PRESTATIELADDER

Voor gevallen waarin deze auditdagentabel niet voorziet, wordt verwezen naar Mandatory Document 5 (MD 5) van het International Accreditation Forum (IAF).

Introductie en fasering van de audits

De CO₂-Prestatieladder (hierna ook '*de Ladder*') bestaat uit 5 niveaus en kent drie categorieën organisaties te weten groot, middelgroot en klein. Voor de hogere niveaus, moeten er meer elementen getoetst worden. Hierdoor is een aanvullende onderzoeksinspanning nodig indien een organisatie hoger op de Ladder gecertificeerd is.

De categorie indeling in klein, middelgroot en groot volgt uit de feitelijke CO₂-emissie van organisaties (zie Handboek CO₂-Prestatieladder 3.0, hoofdstuk 4). Naarmate de CO₂-emissie in omvang kleiner is, hoeven de organisaties op niveau 4 en 5 minder elementen uit de Ladder aantoonbaar te maken tijdens de audits. Dit betekent een kleinere onderzoeksinspanning voor de Certificerende Instelling (LadderCI).

Bij de Ladder moeten er puntenscores worden gegeven voor de kwaliteit van de getoonde stukken en implementatiegraad bij de te certificeren organisatie. De CO₂-Prestatieladder onderscheidt de volgende bezoektipes welke zijn gekoppeld aan de definities/omschrijvingen uit de ISO17021:2011, zie ook Paragraaf 7.1.2. van het Handboek 3.0:

- Initiële ladderbeoordeling: Initiële audit (bestaand uit een fase 1 audit en fase 2 audit), leidt gewoonlijk tot een certificaat voor de organisatie.
- Jaarlijkse Ladderbeoordeling: controle audit waarbij alle laddereisen opnieuw worden beoordeeld en gewaardeerd om tot een oordeel te kunnen komen of certificatie op het behaalde niveau kan worden voortgezet.
- Herbeoordeling: hercertificatie audit, waarbij tevens de formele certificatie beslissing wederom genomen moet worden
- Extra ladderbeoordelingen: speciale audits en/of opvolgingsbezoeken bijvoorbeeld naar aanleiding van non-conformiteiten en andere situaties die tot onderzoek leiden.

Fase 1

De activiteiten uit de fase 1 van de initiële audit bestaan tenminste uit:

- bevestiging van de uitgangspunten van de certificering (in het bijzonder elementen als scope, activiteit, organisatiegrootte, omvang en certificatieniveau);
- beoordeling van de boundary (de Ladder is hierin zeer specifiek en zeker voor grotere, complexere en internationale organisaties vraagt dit aandacht en tijd. Dit is ongeacht het ladderniveau waarop de klant gecertificeerd wil worden);
- beoordeling van managementsysteem elementen en documentatie van de organisatie;

- doornemen van de zelfevaluatie van de organisatie en de portfolio (zie het Handboek 3.0 betreffende de inhoud van de eisen);
- begrip krijgen van de energiestromen en CO₂-emissies van de klant (op basis van klant invulling van ladderonderdelen uit invalshoek A en indien nodig door uitvoering van een rondgang / locatiebezoek);
- begrip krijgen van de klant en zijn/haar positie in de sector en keten;
- inzicht krijgen in de projectportefeuille (al dan niet met gunningvoordeel), het projectmanagement en de integratie van de laddereisen hierin (als voorbereiding en ter onderbouwing van te maken keuzes voor auditomvang en steekproeven in fase 2).

Fase 2

Tijdens fase 2 worden de maatregel(en) van de klant naar aanleiding van de gevonden punt(en) uit fase 1 beoordeeld. Verder wordt de invoering en doeltreffendheid van het managementsysteem onderzocht en de puntenscores toegekend op basis van de laddereisen en de bijbehorende toelichtingen. Ook het beoordelen van projecten met gunningvoordeel behoort tot fase 2, de daarvoor benodigde tijd dient aanvullend op de tabel berekend te worden.

Calculatie van de tijdsduur van de ladderbeoordelingen

In de offertefase is het soms moeilijk om tot een bepaling van de tijdsduur te komen. Vooral in die gevallen waarbij informatie over de boundary (bepaling) ontbreekt of als blijkt dat deze niet juist is/kan zijn op basis van onderzoek naar de klant. Om deze reden dient de LadderCI voor fase 2, zodra duidelijk is wat de geaccepteerde boundary is, de onderzoeksomvang/tijdsduur van de beoordeling te heroverwegen dan wel te bevestigen. De methode die de LadderCI hiervoor gebruikt is vrij in te vullen. De offerte dient daarom een 'open' offerte te zijn, in lijn met andere schema's, zoals voor emissiehandel. De LadderCI moet ervoor zorgen dat in het contract de mogelijkheid bestaat om meerwerk in rekening te brengen indien dit noodzakelijk blijkt.

Om tot een offerte te komen, wordt gebruik gemaakt van onderstaande tabel. De tabel geeft de omvang (tijdsduur) van de initiële beoordeling weer (dus voor fase 1 en fase 2 samen). De onderlinge tijdverdeling tussen de fases is door de LadderCI zelf te bepalen.

De tabel geeft het uitgangspunt van de minimale tijdsduurberekening (auditdagen) van de initiële ladderbeoordeling weer. De tijdsduurbepaling wordt gedaan door het kruispunt te nemen van categorie en het beoogde / gewenste ladderniveau.

	Zeer Klein* ¹	Klein	Middelgroot	Groot
Niveau 1	1,0	1,5	1,5	2
Niveau 2	1,0	1,5	2	2,5
Niveau 3	1,5	2	2,5	3
Niveau 4	2,0	2,5	3	4* ³
Niveau 5	2,0	2,5	3	5* ³
Projecten	p.m.* ²	p.m.* ²	p.m.* ²	p.m.* ²

*¹ Dit is een categorie die niet bekend is in het handboek en die speciaal voor de auditdagentabel is toegevoegd. Een organisatie is "Zeet Klein" als deze in de bedrijfscategorie 'diensten' valt en de totale jaarlijkse CO₂-uitstoot maximaal (≤) 250 ton bedraagt. Bij bedrijven in de bedrijfscategorie 'werken/leveringen' mag de jaarlijkse CO₂-uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten maximaal 250 ton bedragen en van alle bouwplaatsen en productielocaties maximaal 1.000 ton.

*² zie in de tekst op de volgende pagina voor toelichtingen over de tijdsduur van beoordelen van projecten.

*³ Op niveau 4 en 5 bij grote organisaties dienen er twee auditoren te zijn. Aangezien de tabel auditdagen betreft kan deze tijd dus (deels) verdeeld worden over beide auditoren.

Uitgangspunten van deze tijdsduurbepaling en -tabel zijn:

- 1 entiteit gevestigd op 1 locatie/adres
- inclusief opstellen van de rapportage
- exclusief reistijd
- exclusief projectbeoordelingen en bezoeken van projectlocaties
- aanwezig hebben van de klant van een geverifieerde emissierapportage conform de laddereisen uit 3.A
- het gecertificeerd zijn van de klant voor managementsystemen op basis van ISO 50001, ISO 14001 of ISO 9001.

De tabel geeft een algemene richtlijn; er kunnen redenen zijn om ervan af te wijken. Afwijkingen van de tabel dienen altijd gemotiveerd en gedocumenteerd te worden. De maximale korting op in de tabel genoemde bruto tijdsduur kan nooit meer dan 30 procent bedragen. De minimale tijdsduur voor een initiële audit, inclusief eventuele korting, mag niet lager zijn dan 1 auditdag, ongeacht categorie of niveau.

Redenen voor aanpassing van de initiële tijdsbesteding kunnen zijn:

- 1. Organisatieomvang / aantal medewerkers in relatie tot de scope, het energiegebruik en/of CO₂-uitstoot (emissie) van de onderneming; uitgangspunt is auditdagentabel. Alleen bij zeer grote en/of complexe organisaties kan dit aanleiding zijn om af te wijken van de auditdagentabel;
- 2. aantal entiteiten / aantal vestigingen en locaties behorende bij de boundary; uitgangspunt is het document [‘Steekproefomvang bij bezoek locaties volgens MD1’](#) (d.d. 02-04-2019);
- 3. aantal en omvang van energiestromen en energiegebruikers (assets), in relatie tot de CO₂-uitstoot (emissie) van de organisatie;
- 4. indien géén geverifieerde emissie-inventaris aanwezig is kan daarvoor extra tijd gerekend worden;
- 5. bij het ontbreken van een gecertificeerd managementsysteem (ISO 50001, ISO 14001 of ISO 9001) dient daarvoor extra tijd gerekend worden.

De geografische ligging van de entiteiten en vestigingen welke bezocht moeten worden, wordt niet meegenomen bij de vaststelling van de initiële tijdsbesteding.

Auditduur beoordeling projecten met gunningvoordeel

In de tabel is geen rekening gehouden met de tijdsduur van de beoordeling van de projecten verkregen met gunningvoordeel. Hoe hiermee om te gaan wordt nader omschreven in paragraaf 7.2 van Handboek 3.0. Het is aan de LadderCI om vast te stellen en te verantwoorden wat hiervoor de auditduur is, omdat een vaste maat hiervoor niet te geven is door de grote hoeveelheid variabelen die hierop van toepassing is. De omvang hiervan kan pas definitief worden bepaald als bekend is welke projecten de klant feitelijk onder handen heeft tijdens de verschillende ladderbeoordelingen.

Hiervoor is van belang mee te wegen: de omvang van de projecten, de tijdsduur /doorlooptijd van de projecten, de fase waarin de projecten zich bevinden, de wisselingen in verantwoording op de projecten tussen deelnemende partijen, de veiligheid van de beoordelaar in relatie tot de noodzaak van informatievergaring, de locatie / geografische ligging, etc. De tijd die hieraan besteed wordt is dus additioneel aan de opgegeven bruto tijdsduur in de tabel. Het is noodzakelijk dat de LadderCI hierover een passende clause opneemt in haar overeenkomst met de klant.

Auditduur jaarlijkse ladderbeoordeling, herbeoordeling en stijgen van niveau

De tijdsduur voor een jaarlijkse ladderbeoordeling is minimaal 75 % van de netto initiële ladderbeoordeling (bedoeld de vastgestelde tijdsduur inclusief eventuele aanpassingen naar beneden of boven). De minimale tijdsduur voor een jaarlijkse ladderbeoordeling inclusief eventuele korting, mag niet lager zijn dan 1 auditdag, ongeacht categorie of niveau.

De tijdsduur voor een herbeoordeling is minimaal gelijk aan de netto initiële ladderbeoordeling. De minimale tijdsduur voor een herbeoordeling, inclusief eventuele korting, mag niet lager zijn dan 1 auditdag, ongeacht categorie of niveau.

In de tabel is niet weergegeven wat de minimale tijdsduur dient te zijn voor een klant welke een trede of treden hoger op de Ladder gecertificeerd wenst te worden. Indien de klant besluit tegen een hoger ladderniveau beoordeeld te willen worden dan het huidige behaalde niveau is maatwerk noodzakelijk ook ten aanzien van de tijdsduur van de audit. Uitgangspunten hierbij zijn dat bij één of meerdere treden hoger binnen 3 maanden na een eerder vaststelde niveau het niet altijd nodig is de eerdere vastgestelde scores van de reeds beoordeelde laddereisen opnieuw te beoordelen. Na deze periode van 3 maanden dient de LadderCI vast te stellen welke zaken opnieuw beoordeeld dienen te worden en de tijdsduur van de audit hierop aan te passen. De LadderCI dient haar keuzes en overwegingen te motiveren.